

Bölüm 16

HEMŞİRELİK KURAMLARINDAN MAYRA ESTRİN LEVİNE KORUMA KURAMI VE ÖRNEK BİR VAKA PERİTON DİYALİZ OLGUSU

H. Dilek DOĞAN¹

GİRİŞ

Hemşirelik kuramları eğitim, araştırma ve uygulamada hemşireliği bir disiplin olarak tanımlamakta ve bakım biliminin temelini oluşturmaktadırlar. Tüm hemşirelik kuramları hemşireliğin bağımsız fonksiyonlarını geliştirir ve hemşireliğin otonomisini güçlendirirler. Dolayısıyla hemşirelik kuramları mevcut uygulamalara yön verirken, yeni nesil hemşirelerin eğitimine farklı bakış açıları sunarlar ve rehberlik ederler.

Mayra Estrin Levine Koruma Kuramı “koruma” kavramından köken almış ve kuram bütün hemşirelik eylemlerinin korunma ilkelerine dayandığını kabul etmiştir.

Bu bölümde, hakkında sınırlı sayıda Türkçe literatür olan yakın zaman hemşirelik kuramcılarında “Mayra Estrin Levine ‘Koruma Kuramı’” detaylı olarak açıklanmış ve kuramın hemşirelik bakımında kullanımı ve işlevselliği örnek bir olgu ile anlatılmıştır. Olguda, kuramın üç temel kavramı olan “adaptasyon” “bütünlük” ve “koruma” kavramları esas alınmıştır.

Kuramın farklı olgu çalışmalarıyla hemşirelik bakımında kullanılmasının desteklenmesi önemlidir.

Mayra Estrin LEVİNE (1920-1996)

¹ Dr. Öğtr. Üye. Beykent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, Hemşirelik, İstanbul, TÜRKİYE, E-posta: dilekdogan@beykent.edu.tr. ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4929-5412>

SONUÇ

Bu bölümde hemşirelik kuramcılarında “Mayra Estrin Levine Koruma Kuramı” incelenerek, periton diyaliz olgusu kuramın temel kavramları kullanılarak açıklanmıştır. Teorinin temel kavramları olan “adaptasyon”, “bütüncül bakım” ve “koruma” tüm canlılar için evrenseldir. Kuramın kavramları kolay ve anlaşılır nitelikte olup, hemşirelik bakımını karmaşıklıktan uzaklaştırmaktadır. Olguda hemşirelik tanılarını kuramın temel kavramı olan “**koruma**” üzerine yapılandırılmış ve değerlendirmeler “**organizmik yanıtlara**” göre düzenlemiştir. Örnekte bütüncül bakım yaklaşımı esas alınmış ve hastanın hastalığa olan adaptasyon süreci yakın takip edilmiştir. Koruma Kuramının temel kavramları hemşireler için geniş ve uygulanabilir bakım yaklaşımı sunduğundan, modelin farklı kronik hastalıklarda uygulanabilirliğinin incelenmesi ve hemşirelik eğitiminde kullanımının yaygınlaştırılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Abumaria, I.M., Hastings-Tolsma, M., Sakraida, T. (2015). Levine’s Conservation Model: A Framework for Advanced Gerontology Nursing Practice. *Nursing Forum*, 50(3): 179-188 doi: 10.1111/nuf.12077.
2. Akça, F. Eds. (2007). *Temel Hemşirelik-Kavramlar, İlkeler, Uygulamalar*, İstanbul Medikal Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul; 13.
3. Chinn, PL, Kramar, K. (1995). *Theory and Nursing; Integred Knowledge Development*, Fifth Edition. Mosby, London.
4. Cox, R.A. (2003). Using NANDA, NIC, and NOC with Levine’s conservation principles in a nursing home. *International Journal of Nursing Terminologies and Classifications*. doi:10.1111/j.1744-618X.2003.040_2.x.Retrievedfrom. https://www.researchgate.net/publication/229897218_Using_NANDA_NIC_and_NOC_With_Levine’s_Conservation_Principles_in_a_Nursing_Hom. (erişim tarihi Mayıs 2018).
5. Cüceloğlu, D. (1993). *Yeniden İnsan İnsana*, İstanbul, Remzi Kitabevi, 5. Basım.
6. Ergül, Ş., Bayık, A. (2004). Hemşirelik ve Manevi Bakım. *C.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*; 8 (1).
7. Fawcett, J. (1995). *Analysis and Evaluation of Conceptual Models of Nursing*, 3rd ed. Philadelphia, Pa, F.A. Davis Company.
8. George, J.B. (2001). *Nursing Theories: Base Efor Professional Nursing*. (5th ed.) Pearson Education.
9. Harkreder, H. (2000). *Fundamentals of Nursing Carring and Clinical Judgement* W. B. Saunders Company. New York.
10. Hutchinson M. (1997). *Healing The Whole Person: The Spiritual Dimension Of Holistic Care*, http://members.tripod.com/~Marg_Hutchison/nurse-4.html (erişim tarihi;15.05.2018).
11. <http://nursingtheories.weebly.com/myra-estrin-levine.html>. (erişim tarihi 2019).
12. http://currentnursing.com/nursing_theory/Levin_four_conservation_principles.html. ast updated on January 26. (erişim tarihi 2018).
13. <http://www.turkhemsirelerdernegi.org>. (erişim tarihi 2018).
14. Leach, MJ., Matt, J. (2009). Wound Management: Using Levine’s Conservation Model to Guide Practice. *Ostomy Wound Management*, 52(8). Retrieved February 27. doi: 10.1111/j.1744-618X.2003.040_2.x <http://nursingtheories.blogspot.com.tr/2009/Access:>(erişim tarihi:Mayıs 2018).

15. Leonard, K.M. (2000). Myra Estrin Levine Nursing Theories; The Base for Professional Nursing Practice.
16. Levine, M.E. (1973). Introduction to Clinical Nursing (2nd Ed). F.A. Davis Company: Philadelphia, PA.
17. Levine, M.E. (1989). The Conservation Model: Twenty years later. In J. Riehl- Sisca (end). Conceptual models for nursing practice, Nollwalk, CT: Appleton, Large; 325-37.
18. Levine, M.E. (1991). The conservation principles: a model for health. In: Schaefer KM, Pond JB (eds). Levine's Conservation Model: A Framework for Nursing Practice. Philadelphia, Pa: F.A. Davis Company.
19. Kepçeoğlu, M. (2001). Psikolojik Danışma ve Rehberlik, İstanbul, Alkim Yayınevi.
20. Schaefer, K.M., Pond, J.B., Levine, M.E., Faucett, J. (1991). Levine's Conservation Model: A framework for nursing practice. F.A. Davis Company: Philadelphia, PA.
21. Schafer, M.K. (1997). Levine's Conservation Model in Practice Edit: Marrier- Tomey, A. Alligood M. R. Nursing Theorist; Utilizations Application. 5 th Editions. Mosby London.
22. Schafer, M.K. (2005). Levine's Conservation Model in Nursing Practice. Edit; Marriner- Tomey A. Alligood M. R. Nnursing Theorist; Unitilizations Application. 5 th Editions. Mosby. London,
23. Schafer, M.K. (2006). Mayra Estrin Levine. Edit; Marrier- Tomey A. Alligood M. R. Nursing Theorist and Their Work. 5th. Editions. Mosby. London,
24. Sitzman, K. Eichelberger, L.W. (2009). Understanding the work of nurse theorists: A creative beginning. Retrieved from <http://nursing.jbpub.com/sitzman/artGallery.cfm> on July 2009. Jones and Bartlett Publishers.
25. Stranaha, S. (2001). Spiritual perception, attitudes about spiritual care practices among nurse practitioners, Western Journal of Nursing Research, 23(1):90-104.
26. Margaret, R. (2007). Models and Theories of Nursing, Cardinal Stritch University Library p:15.
27. Pieper, B. (2000). Levine's Nursing Model ;The Conservation Principles. Edit; Fitzpatrick.J. Whall .A.L.Conceptual Models of Nursing Analysis and Application. 2th.Appleton & Lange. California.
28. Pond, J.B. (1991). Ambulatory care of the homeless. In: Schaefer KM, Pond JB (eds). Levine's Conservation Model: A Framework for Nursing Practice. Philadelphia, Pa: F.A. Davis Company.
29. Terkeş, N., Kalav, S., Bektaş, H. (2018). Geriatri hemşireliği bakım modelleri. Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi. Sayı: 12; 186-185.
30. Tomey, A.M., Alligood, M.R. (2002). Nursing Theoriests and Their Work. Mosby Elsevier: St. Louis, M.O.
31. Tomey, A.M. and Alligood, M.R. (2006). Nursing Theoriests and Their Work. Mosby Elsevier: St. Louis, MO.
32. Yavuzer, H. (2003). Okul Çağı Çocuğu. İstanbul, Remzi Kitabevi A.Ş.
33. Yeager, S. (2002). Overview of nurse theorist: Myra Levine's conservation model. Retrieved from: <http://www4.desales.edu/~sey0/levine.html> on July 2009.